

P.Z. br. 194

HRVATSKI SABOR

KLASA: 450-02/17-01/01

URBROJ: 65-17-02

Zagreb, 22. rujna 2017.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista, aktom od 22. rujna 2017. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Tomislava Pančića, Ivanu Ninčević-Lcsandrić, Hrvoja Runtića i Nikolu Grmoju, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

P.Z. br. 194

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista

Zagreb, 22. rujna 2017. godine

Hs**NP*450-02/17-01/01*8532-3-17-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primitljeno:	22-09-2017		
Klasifikacijska oznaka:	450-02/17-01/01		Org. jed.
			65
Urudžbeni broj:	6532-3-17-01		Pril. Vrij.
			1-

Predsjedniku Hrvatskog sabora

Predmet: Prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci, prvo čitanje

Na temelju čl. 85. Ustava RH („Narodne novine“ br. 85/10 i 5/14), članka 172. Poslovnika Hrvatskog sabora (NN br. 81/13, 113/16 i 69/17), Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista podnosi Prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci.

Za svoje predstavnike koji će u ime predlagatelja sudjelovati u radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, predlagatelj određuje zastupnika Tomislava Panenića, zastupnicu Ivanu Ninčević-Lesandrić, zastupnika Hrvoja Runtića i zastupnika Nikolu Grmoju.

Predsjednik Kluba zastupnika
Mosta nezavisnih lista
Miroslav Šimić

KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O HRVATSKOJ
NARODNOJ BANCI**

Zagreb, rujan 2017.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. („Narodne novine“, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakonom o Hrvatskoj narodnoj banci (Narodne novine, br. 75/08 i 54/13) uređuje se status, položaj, cilj, zadaci i ustroj Hrvatske narodne banke, odnos Hrvatske narodne banke s Republikom Hrvatskom, kreditnim institucijama, međunarodnim institucijama i organizacijama te tijelima i institucijama Europske unije, zadaci i nadležnosti Hrvatske narodne banke od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji te nakon uvođenja eura kao službene novčane jedinice u Republici Hrvatskoj.

Kada je riječ o poslovanju Hrvatske narodne banke, nakon gospodarske krize i niza drugih okolnosti iznalaze se različita rješenja koja bi pridonijela povećanju transparentnosti poslovanja središnjih banaka te se kako bi se na taj način i pojačala odgovornost. Naime, iako je nizom mjera ojačana neovisnost središnjih banaka, u skladu s pravom Europske unije i drugim mjerodavnim propisima, upravo različiti mehanizmi usmjereni na povećanje transparentnosti omogućuju javnosti uvid u poslovanje središnjih banaka i trošenje sredstava kojima raspolažu na temelju važećih propisa. Prema provedenim istraživanjima, iako je po svojoj razini neovisnosti vrlo visoko na ljestvici, Hrvatska narodna banka je najlošija po razini transparentnosti među središnjim bankama zemalja Jugoistočne Europe, gdje su Albanija, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Malta i Slovenija.

Slijedom navedenog, predlaže se nekoliko izmjena tj. dopuna Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci.

Predlaže se da se, uz reviziju financijskih izvješća i cjelokupnog poslovanja, koju prema članku 62. važećeg Zakona obavljaju neovisni vanjski reviziji, i Državnom uredu za reviziju omogući provedba revizije učinkovitosti. Zakonom se zato jasno utvrđuje što se smatra takvom revizijom, uz poštivanje pravnog okvira Europske unije mjerodavnog za poslovanje središnjih banaka i ne dovodeći u pitanje načelo institucionalne neovisnosti iz članka 130. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i članka 7. Statuta Europskog sustava središnjih banaka. Pritom je ovaj Prijedlog Zakona uzeo u obzir da opseg kontrole mora biti jasno utvrđen pravnim okvirom, mora biti bez utjecaja na poslove ispitivanja svih poslovnih knjiga i računa središnje banke od strane neovisnog vanjskog revizora te u skladu s načelom institucionalne neovisnosti, treba biti u skladu sa zabranom davanja uputa nacionalnoj središnjoj banci i njezinim tijelima nadležnim za odlučivanje i ne smije utjecati na zadaće nacionalne središnje banke povezane s Europskim sustavom središnjih banaka. Napominjemo da će se zakonodavni okvir za rad Državnog ureda za reviziju također mijenjati pa će i u Zakonu o Državnom uredu za reviziju biti utvrđena ovlast za provedbu revizije poslovanja Hrvatske narodne banke.

Nadalje, Prijedlogom zakona se utvrđuje kako Hrvatska narodna banka mora podnositi Hrvatskom saboru Polugodišnju informaciju o financijskom stanju, stupnju ostvarenja stabilnosti cijena i provedbi monetarne politike, kao i Godišnje izvješće o svom radu i poslovanju. O navedenim dokumentima će se raspravljati na plenarnoj sjednici Hrvatskog sabora te će se o istima u Hrvatskom saboru zauzimati stajalište. Važno je naglasiti kako prilikom rasprave o navedenim dokumentima u Hrvatskom saboru, u skladu s neovisnosti središnje banke, neće doći u pitanje, niti će rasprava imati utjecaja na neovisnost članova tijela Hrvatske narodne banke nadležnih za odlučivanje; a mora se i u potpunosti poštovati poseban status guvernera u njihovom svojstvu članova Općeg vijeća Europske središnje banke. Istovremeno će i Hrvatska narodna banka i Hrvatski sabor poštovati zahtjeve povjerljivosti koji proizlaze iz Statuta Europskog sustava središnjih banaka.

Uz navedeno predlaže se ograničavanje trajanja mandata članovima Savjeta Hrvatske narodne banke na način da državljani Republike Hrvatske s priznatim osobnim ugledom i profesionalnim iskustvom na monetarnom, financijskom, bankarskom ili pravnom području mogu biti članovi Savjeta Hrvatske narodne banke najviše u dva mandata, od kojih svaki traje šest godina. Kroz prijelazne i završne odredbe se, u skladu s načelom pravne sigurnosti, uređuje mandat i prava sadašnjih članova Savjeta Hrvatske narodne banke.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU PREDLOŽENOG ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O HRVATSKOJ
NARODNOJ BANCI

Članak 1.

U Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 75/08. i 54/13.) iza članka 61. dodaju se članci 61.a, 61.b i 61.c koji glase:

„Članak 61.a

(1) Državni ured za reviziju obavlja reviziju učinkovitosti poslovanja Hrvatske narodne banke u skladu s propisima kojima je uređen način rada Državnog ureda za reviziju i u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Pod revizijom poslovanja iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja i poslovnih knjiga (bilance, računa dobiti i gubitka i svih ostalih dodatnih izvješća); analizirati ostvarenje prihoda, rashoda i njihova plana; provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima; provjeriti i ocijeniti učinkovitosti korištenja sredstava, raspodjele dobiti u pričuve i doznačivanje viška dobiti u proračun Republike Hrvatske te provjeriti druge aktivnosti vezane uz financijsko i materijalno poslovanje;

- provjera postupaka upravljanja gotovim novcem i vrijednosnicama koji se odnose na izradu i plasmane gotovog novca i vrijednosnica (zakonitost postupanja, sigurnosne procedure, cijene koštanja), povlačenje gotovog novca (odluke o poništenju novčanica radi dotrajalosti ili oštećenja), zalihe gotovog novca i vrijednosnica u trezorima (iznosi, apoenska struktura gotovog novca, procedura manipulacije, sigurnosni standardi za čuvanje i osiguranje gotovog novca i vrijednosnica u trezorima Hrvatske narodne banke i na putu do mjesta odredišta) te usklađenost stanja gotovog novca i vrijednosnica u trezoru Hrvatske narodne banke sa stanjem u poslovnim knjigama;

- provjera provedbe postupka nabave, odabira ponude, zaključivanja ugovora o nabavi, isporuke ugovorenih roba, radova i usluga do korištenja nabavljenih sredstava, učinkovitosti sustava unutarnjih kontrola radi otklanjanja slabosti i nepravilnosti u procesu javne nabave te stupnja ostvarenog poboljšanja kvalitete i povećanja količine usluga;

- provjera stjecanja, upravljanja i raspolaganja nekretninama, postrojenjima, opremom i nematerijalnom imovinom; postupka donošenja planova i programa investicija u zgrade, poslovne i druge prostorije, trezor, dislocirani trezor, sigurnosni sustav nadzora te druge objekte te njihove učinkovitosti;

- provjera plana upravljanja ljudskim resursima te zakonitosti zapošljavanja (na određeno i/ili neodređeno radno vrijeme te na ugovore o djelu), zapošljavanje iz Hrvatske narodne banke u institucijama EU te revizija isplate plaća, honorara, bonusa i drugih materijalnih prava zaposlenika i vanjskih suradnika;

- ocjena učinkovitosti programa, projekata i aktivnosti Hrvatske narodne banke prema načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrsishodnosti;

- ocjenjivanje ostalih poslova i postupaka koje Državni ured za reviziju ocijeni relevantnim za potrebe izrade izvješća o poslovanju Hrvatske narodne banke.

(3) U okviru obavljanja revizije poslovanja sukladno ovome članku Državni ured za reviziju neće ocjenjivati aktivnosti koje se odnose na ostvarivanje ciljeva i izvršavanje zadataka utvrđenih Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, Statutom ESSB-a, ESB-a i ovim Zakonom.

(4) Izvješće o obavljenoj reviziji Hrvatske narodne banke javno se objavljuje.

Članak 61.b

(1) Hrvatska narodna banka obvezna je ovlaštenom državnom revizoru staviti na uvid povjerljive podatke iz članka 37. Statuta ESSB-a i ESB-a u skladu s pravilima ESSB-a za potrebe obavljanja revizije.

(2) Podaci iz dokumentacije, isprava, izvješća, evidencija i drugih informacija iz stavka 1. ovoga članka, ne mogu se koristiti za izradu izvješća o obavljenoj reviziji.

(3) Državni ured za reviziju mora osigurati povjerljivost dokumentacije, isprava, izvješća, evidencija i drugih informacija iz stavka 1. ovoga članka u istoj mjeri u kojoj Hrvatska narodna banka primjenjuje odredbe o poslovnoj tajni.

Članak 61.c

(1) Bez obzira na odredbe propisa kojima je uređen način rada Državnog ureda za reviziju, Državni ured za reviziju nema ovlasti predložiti razrješenje članova Savjeta Hrvatske narodne banke odnosno ne može naložiti bilo koju radnju koja bi dovela u pitanje načelo institucionalne, funkcionalne, osobne i financijske neovisnosti Hrvatske narodne banke.

(2) Revizija koju obavlja Državni ured za reviziju u potpunosti je odvojena od revizije koju obavljaju neovisni vanjski revizori izabrani u skladu s člankom 61. ovoga Zakona.“.

Članak 2.

U članku 62. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Hrvatska narodna banka podnosi Hrvatskom saboru polugodišnju informaciju o financijskom stanju, stupnju ostvarenja stabilnosti cijena i provedbi monetarne politike dvaput godišnje: za prvih šest mjeseci u tekućoj godini do 30. rujna, a za drugih šest mjeseci u sljedećoj godini do 30. ožujka.“.

Iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„(2) Hrvatska narodna banka podnosi Hrvatskom saboru redovito godišnje izvješće o svom radu i poslovanju do 1. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu.

(3) Nakon provedene rasprave Hrvatski sabor će zauzeti stajalište o izvješćima o radu Hrvatske narodne banke iz stavka 1. i 2. ovoga članka.“

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 4. i 5.

Članak 3.

U članku 80. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke mogu biti imenovani najviše u dva mandata.“

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 4.

(1) Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke koji su imenovani na temelju odredaba Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodnim novinama«, br. 75/08. i 54/13.) nastavljaju biti članovima Savjeta Hrvatske narodne banke do isteka mandata.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

IV. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA PRIJEDLOGA

Članak 1.

Iza članka 61. dodaju tri nova članka kojima se utvrđuje način obavljanja revizije poslovanja Hrvatske narodne banke. Naime, prema mišljenjima Europske središnje banke ako je poslovanje nacionalne središnje banke predmet kontrole državnog ureda za reviziju ili sličnog tijela nadležnog za kontrolu korištenja javnih financija, opseg kontrole

- i. treba biti jasno utvrđen pravnim okvirom,
- ii. treba biti bez utjecaja na poslove ispitivanja svih poslovnih knjiga i računa nacionalne središnje banke od strane neovisnog vanjskog revizora te u skladu s načelom institucionalne neovisnosti,
- iii. treba biti u skladu sa zabranom davanja uputa nacionalnoj središnjoj banci i njezinim tijelima nadležnim za odlučivanje i
- iv. ne smije utjecati na zadaće nacionalne središnje banke povezane s Europskim sustavom središnjih banaka.

U tom smislu potrebno je reviziju od strane Državnog ureda za reviziju potrebno bi bilo provoditi na nepolitičkoj, neovisnoj i potpuno profesionalnoj osnovi. Trenutno važeći zakonodavni okvir kojim je uređeno postupanje Državnog ureda za reviziju, a ponajprije Zakon o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine, broj 80/11.), bez dodatnih pojašnjenja davao bi ovlast Državnom uredu za reviziju ocjenjivati ispunjava li Hrvatska narodna banka svoje opće ciljeve, uključujući svoj primarni cilj održavanja stabilnosti cijena. Takve odredbe važećeg Zakona o Državnom uredu za reviziju nisu u skladu s načelom neovisnosti središnje banke iz članka 130. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i članka 7. Statuta Europskog sustava središnjih banaka. Kako nisu postajale odredbe o uspostavljanju okvira za državnu reviziju Hrvatske narodne banke koji poštuje neovisnost Hrvatske narodne banke na temelju Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Statuta Europskog sustava središnjih banaka to se sada dodaje na način da se jasno zabranjuju vanjske upute i uplitanje u zadaće Hrvatske narodne banke povezane s Europskim sustavom središnjih banaka ili s poslovima neovisnih vanjskih revizora Hrvatske narodne banke.

Slijedom navedenog, predlaže se dopuna Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci na način da se utvrdi kako će Državni ured za reviziju obavljati reviziju poslovanja Hrvatske narodne banke u skladu s propisima kojima je uređen način rada Državnog ureda za reviziju i odredbama Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci.

Pritom će samim Zakonom o Hrvatskoj narodnoj banci biti precizno utvrđen opseg i ciljevi revizije.

Nadalje se, kroz zakonski tekst, jasno naglašava kako u okviru obavljanja revizije, Državni ured za reviziju neće ocjenjivati aktivnosti koje se odnose na ostvarivanje ciljeva i izvršavanje zadataka utvrđenih Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, Statutom ESSB-a, ESB-a i Zakonom o Hrvatskoj narodnoj banci.

Transparentnosti rada Hrvatske narodne banke bi pridonijela činjenica da bi se izvješće o obavljenoj reviziji Hrvatske narodne banke javno objavljivalo.

Ovako jasno postavljenim okvirom za provedbu revizije od strane Državnog ureda za reviziju ne bi se niti na koji način zadiralo u neovisnost rada Hrvatske narodne banke niti u njene zadaće povezane sa Europskim sustavom središnjih banaka, a niti će se Državni ured za reviziju miješati u rad neovisnih vanjskih revizora izabranih u skladu s člankom 61. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci.

Vezano za stavljanje na raspolaganje dokumentacije i informacija potrebnih za obavljanje revizije, u članku 61.b navodi se kako je Hrvatska narodna banka obvezna ovlaštenom državnom revizoru staviti na raspolaganje traženu dokumentaciju i informacije. Isto tako, Hrvatska narodna banka obvezna je ovlaštenom državnom revizoru omogućiti uvid u klasificirane dokumente za potrebe obavljanja revizije, a Državni ured za reviziju može dobiti i uvid u povjerljive podatke iz članka 37. Statuta ESSB-a i ESB-a u skladu s pravilima ESSB-a. Navedenu dokumentaciju i informacije ovlašteni državni revizori mogu koristiti samo za potrebe obavljanja revizije i obvezni su osigurati povjerljivost informacija.

U novom članku 61.c se, uz sve navedeno utvrđuje kako bez obzira na odredbe propisa kojima je uređen način rada Državnog ureda za reviziju, Državni ured za reviziju nema ovlasti predložiti razrješenje članova Savjeta Hrvatske narodne banke.

Članak 2.

Ovom se odredbom mijenjaju u članku 62. stavak 1. te se dodaju novi stavci 2. i 3. u kojima se utvrđuje kako je Hrvatska narodna banka obvezna godišnje podnositi Hrvatskom saboru Polugodišnju informaciju o financijskom stanju, stupnju ostvarenja stabilnosti cijena i provedbi monetarne politike, kao i Godišnje izvješće o svom radu i poslovanju.

Važno je pritom naglasiti kako prilikom rasprave o navedenim dokumentima u Hrvatskom saboru, u skladu s neovisnosti središnje banke, neće doći u pitanje, niti će rasprava imati utjecaja na neovisnost članova tijela Hrvatske narodne banke nadležnih za odlučivanje. U raspravi se mora u potpunosti poštovati poseban status guvernera u njegovom svojstvu člana Općeg vijeća Europske središnje banke; a istovremeno će i Hrvatska narodna banka i Hrvatski sabor poštovati zahtjeve povjerljivosti koji proizlaze iz Statuta Europskog sustava središnjih banaka.

Članak 3.

Ovim se člankom mijenja članak 80. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci te uređuje se trajanje mandata članova Savjeta Hrvatske narodne banke na način da državljani Republike Hrvatske s priznatim osobnim ugledom i profesionalnim iskustvom na monetarnom, financijskom, bankarskom ili pravnom području mogu biti članovi Savjeta Hrvatske narodne banke najviše u dva mandata, od kojih svaki traje šest godina.

Članak 4.

Naznačena je norma prijelazna odredba kojom se, u skladu s načelom pravne sigurnosti, utvrđuje da se mandat trenutnih članova Savjeta Hrvatske narodne banke nastavlja sve do njegova isteka. Isto tako jasno se utvrđuje kako se pravila iz ovoga Zakona neće retroaktivno primjenjivati i kako će sadašnji članovi Savjeta Hrvatske narodne banke, kao i osobe koje su ranije bile članovi moći ubuduće biti članovi u skladu s odredbama ovoga Zakona tj. još najviše dva mandata.

Članak 5.

Utvrđuje se stupanje na snagu Zakona osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

V. TEKST ODREDABA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Revizija poslovanja

Članak 61.

(1) Reviziju sastavljenih financijskih izvješća i cjelokupnog poslovanja Hrvatske narodne banke obavljaju neovisni vanjski revizori, prema propisima o reviziji i Međunarodnim revizorskim standardima.

(2) Odluku o izboru revizora koji će obaviti reviziju financijskih izvješća Hrvatske narodne banke donosi Odbor za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora na prijedlog Savjeta Hrvatske narodne banke.

Dostavljanje i objavljivanje financijskih izvješća

Članak 62.

(1) Hrvatska narodna banka dva puta godišnje obavještava Hrvatski sabor o financijskom stanju, stupnju ostvarenja stabilnosti cijena i provedbi monetarne politike.

(2) Hrvatska narodna banka mjesečno, a najkasnije u roku od deset radnih dana od isteka prethodnog mjeseca, priprema, izrađuje i dostavlja Ministarstvu financija svoju skraćenu bilancu stanja koja se odnosi na posljednji dan toga mjeseca.

(3) Hrvatska narodna banka može objaviti navedena financijska i druga izvješća, a po potrebi može objaviti i druga izvješća i analize vezane uz financijska i gospodarska pitanja.

Imenovanje članova Savjeta Hrvatske narodne banke

Članak 80.

(1) Guvernera Hrvatske narodne banke imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove uz mišljenje Odbora za financije i državni proračun.

(2) Zamjenika guvernera i viceguvernere Hrvatske narodne banke imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove uz mišljenje Odbora za financije i državni proračun.

(3) Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke moraju biti državljani Republike Hrvatske s priznatim osobnim ugledom i profesionalnim iskustvom na monetarnom, financijskom, bankarskom ili pravnom području.

(4) Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke imenuju se na šest godina.